

Sevgili Arsız Ölüm İsimli Anlatı ve Bazı Özellikleri Üzerine

Postmodern anlatıların isimleri; birbirinden ayıksı duruşlu olmalarına rağmen aynı bağlam içinde bir arada bulunarak birlikte bir anlamı çağrıştıran ve ayrıca tek tek de bir anlamı işaret eden isimlerden oluşur. Latife Tekin'in "Sevgili Arsız Ölüm" adlı anlatısı, İhsan Oktay Anar'ın "Puslu Kıtalar Atlası" isimli anlatısı, Bilge Karasu'nun "Göçmüş Kediler Bahçesi" adlı anlatısı bu konuda örnek olarak sunulabilir.

Bu yazıda Latife Tekin'in Sevgili Arsız Ölüm adlı eserinin sahip olduğu postmodernist özelliklerden genel olarak söz edilecektir.

Sevgili Arsız Ölüm isimli anlatı yazarın tüm eserleri içinde yabancı dillere en çok çevrilmiş ve baskısı en çok yapılmış olan ilk eseridir. Yazar kendisi ile yapılmış olan bir söyleşide bu anlatıyı bir çeşit “anneye dönüş hikâyesi” olarak tasarlamış olduğunu belirtmiştir. Aynı söyleşide yazar, bu eseri yazmakta olduğu sırada yazmanın kendisi için, adeta bir "nöbet" gibi geldiğini söylemiştir. Bu nedenle anlatı metni kağıt üzerinde satır başları, paragraf başları yapılmadan "akıp giden bir yazı" şeklinde görünmektedir.

Sevgili Arsız Ölüm adlı anlatı yazar Latife Tekin'in hayatından gelen özyaşamöyküsel izler taşır. Eser, anlatı kahramanlarından biri olan Dirmit'in yazar oluşu ile son bulur ve Dirmit ile ailesi üzerinde yazarın ve aile bireylerinin hayatından geldiğini bildiğimiz özyaşamöyküsel izler vardır.

Bütün anlatı metni boyunca Dirmit ile annesi Atiye adeta bir mücadele / çarpışma halindedir. Atiye büyük şehre geldikten sonra çeşitli nedenlerle (ekonomik yetersizlik, işsizlik, kültür uyumsuzluğu, yabancılaşma, ötekileştirme, ergenlik gibi..) savrulmakta olan aileyi bir arada tutmaya çalışır. Atiye bütün anlatı metni boyunca bunun mücadelesini verir.

Sevgili Arsız Ölüm isimli anlatıda Atiye, bir yandan da kendisini sık sık yoklayarak canını almak için gelen “al kanatlı” Azrail ile mücadele etmektedir. Bu yönüyle anlatı, Dede Korkut Hikayelerinden Deli Dumrul boyunun anıştırması olmak itibarıyla da metinlerarasılık özelliğine sahiptir. Anıştırma, metinlerarası ilişki türlerinden biridir ve bir metnin içinde başka bir metnin çok ayrıntılı / derin olmayan, fakat bilinen yanları ile hatırlatılmasıdır.

Sevgili Arsız Ölüm adlı anlatıda "gerisingeri" sözcüğü leitmotive olarak kullanılmıştır. Bu da gerçek hayatta dokuz yaşında iken ailesi ile birlikte köyden büyük şehre taşınmak zorunda kalmış olduğu için, “büyülü ve ışıklı” çocukluğunun yarıda kesilmiş olduğunu belirten yazarın; köyüne, çocukluğuna ve doğaya geri dönme isteğinin dile getirilmesinin ifadesi olarak düşünülebilir.

Latife Tekin'in Sevgili Arsız Ölüm adlı anlatısı her bir kahramanın kendi dairesi içinde başrol üstlenmiş olduğu fakat temelde Atiye ile Dirmit'in mücadelesini yansıtan anlam birliklerinden oluşan ve “üzüm salkımı” şeklinde olduğunu ifade edebileceğimiz bir olay örgüsü kurgusuna sahiptir.

Bütün bunların yanı sıra Sevgili Arsız Ölüm adlı anlatı “cinli, büyülü, perili” fakat gerçekçi de olan dokusuyla “büyülü gerçekçilik” akımının Türk edebiyatında az sayıda bulunan örneklerinden biridir.

Sevgili Arsız Ölüm isimli anlatı klasik özelliklerle yazılmış bir roman olsaydı belki ciltler halinde yazılmış bir roman olabilirdi. Oysa adı, metinlerarasılık özelliği, klasik olmayan olay örgüsü kurgusu, silik izleksel yapısı, hiçbir ayrıntıyı diğerinin önüne geçirmeden bir arada ve bütün olarak sunan dramatik kurgusu gibi sahip olduğu bütün özellikleri ile postmodernist bir anlatıdır.